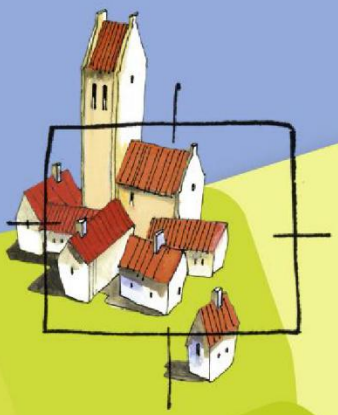
Natuurtoets Hoevelaken

opvang Middelaarseweg

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Hoevelaken

opvang Middelaarseweg

30 september 2025

Projectnummer P003800

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 Plangebied en voornemen 4

2 Soortenbescherming 6

2.1 Wet- en regelgeving 6

2.1.1 Algemene zorgplicht 6

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten 6

2.2 Inventarisatie 7

2.2.1 Planten 7

2.2.2 Vogels 8

2.2.3 Vleermuizen 8

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren 9

2.2.5 Amfibieën 9

2.2.6 Vlinders 10

2.2.7 Reptielen 10

2.2.8 Vissen 10

2.2.9 Overige soortgroepen 10

2.2.10 Overige rode lijstsoorten 10

2.3 Toetsing 11

2.3.1 Vogels 11

2.3.2 Vleermuizen 11

2.3.3 Grondgebonden zoogdieren 12

2.3.4 Amfibieën 12

2.3.5 Overige soortgroepen 12

2.3.6 Overige rode lijstsoorten 12

3 Gebiedsbescherming 13

3.1 Wet- en regelgeving 13

3.1.1 Natura 2000-gebieden 13

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland 14

3.1.3 Overige provinciale beschermde natuurgebieden 14

3.1.4 Beschermde natuurgebieden provincie Utrecht 14

3.2 Inventarisatie 14

3.3 Toetsing 16

3.3.1 Natura 2000-gebieden 16

3.3.2 GNN en andere beschermde gebieden 16

4 Beschermde houtopstanden 17

4.1 Wet- en regelgeving 17

4.2 Inventarisatie en toetsing 17

5 Conclusie **18**

5.1 Soortenbescherming 18

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen 18

5.2 Gebiedsbescherming 19

5.3 Houtopstanden 19

1 Inleiding

De gemeente is van plan om ter hoogte van de Middelaarseweg 4b opvang te realiseren voor 75 asielzoekers. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.
Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 19 september 2025 bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: licht bewolkt, circa 17 ˚C en een zwakke wind (2 Bft Z).

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied bevindt zich aan de Middelaarseweg ten noordwesten van Nijkerkerveen (zie figuur 1). Het plangebied grenst aan de noord-, west- en zuidzijde aan de rest van het weiland en aan de oostzijde aan een maïsakker. Langs de west- en oostelijke grens van het plangebied liggen afwateringsgreppels. Het plangebied zelf bestaat uit een stuk weiland dat door koeien begraasd wordt. In het plangebied bevinden zich geen bebouwing, permanent oppervlaktewater of bomen.

De plannen omvatten de realisatie van woonunits voor circa 75 asielzoekers en de bijbehorende benodigdheden. In figuur 2 staat een mogelijke indeling, maar de exacte indeling van het plangebied staat nog niet vast. In dit rapport wordt dan ook uitgegaan van een scenario waarin alle vegetatie binnen het plangebied wordt verwijderd in het gehele plangebied wordt verhard.

Figuur 1 en 2. Boven de ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron kaartondergrond: Regels op de Kaart. Onder een mogelijke indeling van het plangebied. Bron: Gemeente Nijkerk

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 19 september 2025. Van linksboven naar rechtsonder: Het plangebied gezien vanuit het zuidoosten; het plangebied gezien vanuit het noordwesten; de oostelijke grens van het plangebied; de westelijke grens van het plangebied.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen negatieve effecten hebben op beschermde dieren en planten. In dat geval wordt gesproken van flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten[1]. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt [2].

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid van de soorten en naar voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Bal. Hieronder vallen alle soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten (artikel 2.19, lid 5, sub a, sub 3 Ow). Op de Rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Ow (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Bal (zie hierna) nodig. De vergunningplicht geldt voor negatieve effecten op:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37-11.45 Bal);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46-11.53 Bal);

[1] Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

[2] Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Besluit activiteiten leefomgeving.

– nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54-11.59 Bal).

Vergunningvrije gevallen

In het Bal zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41-11.45 Bal, voor Habitatrichtlijnsoorten in artikelen 11.49-11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55-11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna[3] (NDFF) op 9 september 2025 blijkt dat in de directe omgeving (binnen ongeveer 2 km) van het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om een vaatplant, vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren en een amfibie. Ook zijn verschillende rode lijstsoorten bekend in de omgeving van het plangebied. Hierna worden per soortgroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Planten

Het plangebied bestaat geheel uit grasland dat begraasd wordt door koeien. In het grasland staan algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, paardenbloem en herderstasje. Langs de westelijke en oostelijke randen zijn daarnaast soorten als grote brandnetel, ridderzuring, akkerdistel en braam waargenomen. De bomen nabij het plangebied bestaan onder andere uit zomereik, zwarte els, gewone es en Spaanse aak. De aanwezige soorten in het plangebied duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke gronden.

Uit de omgeving is de beschermde Kartuizer anjer bekend (NDFF). Dit is een soort die veel wordt ingezaaid over heel Nederland. De soort komt van nature echter voor in kalkgraslanden en is aangewezen op zeer stikstofarme, kalkhoudende en basenrijke grond. In het plangebied is dan ook geen geschikt habitat aanwezig voor de Kartuizer anjer. Andere beschermde plantensoorten kunnen gezien de terreingesteldheid en afwezigheid van waarnemingen (NDFF) eveneens worden uitgesloten.

In de directe omgeving zijn ook meerdere soorten van de Rode Lijst Planten bekend, waaronder enkele soorten van (hooguit) matig voedselrijke graslanden, zoals beemdkroon en kamgras (NDFF). Vanwege de hoge voedselrijkdom worden deze soorten niet verwacht binnen het plangebied. Wel kunnen deze soorten mogelijk langs de (enigszins) minder bemeste randen van het weiland voorkomen.

[3] De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

2.2.2 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, gierzwaluw, buizerd en ransuil (NDFF). Vanwege het ontbreken van bebouwing en bomen in het plangebied, kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied worden uitgesloten. Ook de waargenomen huiszwaluw en boerenzwaluw in de omgeving van het plangebied kunnen, door het ontbreken van bebouwing, niet in het plangebied broeden. In de bomen langs de oostelijke grens van het plangebied zijn eveneens geen nesten waargenomen die door jaarrond beschermde vogels gebruikt kunnen worden.

Foerageergebied

Het weiland vormt mogelijk een onderdeel van het foerageergebied van soorten die in open gebieden foerageren, zoals buizerd. Langs de beschutte randen van het weiland kunnen daarnaast andere vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus (NDFF), foerageren.

Overige soorten

In het weiland kunnen weidesoorten als kievit broeden en in de bomen en struiken rondom het plangebied kunnen soorten als merel en houtduif broeden. In de directe omgeving zijn ook meerdere vogelsoorten waargenomen van de Rode lijst, waaronder een aantal soorten met de status bedreigd ernstig bedreigd (bijvoorbeeld watersnip en kemphaan). Deze soorten komen voor in bloem- en kruidenrijke, (zeer) extensief beheerde graslanden, rietlanden en moerasgebied en worden niet verwacht binnen het plangebied. Nesten van overige te verwachten algemene en rode lijstsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

2.2.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Uit de omgeving van het plangebied zijn een aantal vleermuissoorten bekend, namelijk bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, tweekleurige vleermuis en rosse vleermuis (NDFF).

Vanwege het ontbreken van bebouwing en bomen in het plangebied, kan de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen binnen het plangebied worden uitgesloten. Ook in de bomenrij op de oostelijke grens van het plangebied zijn geen geschikte scheuren en spleten waargenomen die door boombewonende vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Foerageergebied

Het plangebied vormt hoogstwaarschijnlijk onderdeel van het foerageergebied van soorten die in open gebied foerageren, zoals rosse vleermuis (NDFF). Langs de bomen op de oostelijke grens van het plangebied kunnen ook soorten als gewone en ruige dwergvleermuis foerageren (NDFF).

Vliegroute

Het plangebied bevat geen opgaande structuren die dienst kunnen doen als (essentiële) vliegroute. De bomenrij langs de oostelijke grens kan mogelijk dienstdoen als onderdeel van een essentiële vliegroute.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Vergunningvrije gevallen

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten konijn, egel en huisspitsmuis (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage bij artikel 4.4 van de Omgevingsverordening Gelderland aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Let wel dat het opzettelijk doden van de soorten genoemd in de bijlage van artikel 4.4 niet is toegestaan in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Tijdens het veldbezoek zijn konijnenkeutels en is een geschoten konijn op het weiland aangetroffen.

Niet-vergunningvrije gevallen

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vergunningvrije soorten bever, boommarter, das, eekhoorn en steenmarter bekend (NDFF). Vanwege het ontbreken van grote watergangen met rustige oeverbossen in en rondom het plangebied kan de aanwezigheid van bever in het plangebied worden uitgesloten. Omdat in het plangebied geen bomen aanwezig zijn kan de aanwezigheid van boommarter en eekhoorn in het plangebied eveneens worden uitgesloten. Ook de bomenrij langs de oostelijke grens van het plangebied is te klein, jong en/of laag om geschikt leefgebied voor deze soorten te bieden. In het plangebied zijn geen oude gebouwen of takkenstapels aanwezig waarin steenmarter een verblijfplaats kan hebben. Steenmarter kan hooguit foerageren langs de beschutte greppel ten oosten van het plangebied of langs het kanaal ten noorden van het plangebied. Steenmarter wordt dan ook niet verwacht in het plangebied.
Das heeft burchten in (rustige) bosgebieden en foerageert op gazons, akkers en (kort) grasland. In en direct rondom het plangebied zijn geen geschikte bosschages aanwezig waarin das een burcht kan hebben. In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen sporen van das, zoals latrines of graafputjes, aangetroffen in en om het plangebied. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van das in en om het plangebied kan worden uitgesloten. Desondanks kan das wel (incidenteel) foerageren in het plangebied en de omringende weilanden en maisakkers.

2.2.5 Amfibieën

Vergunningvrije gevallen

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in en direct rondom het plangebied, beschikt het plangebied niet over (geschikt) voortplantingswater voor algemene amfibieën. Het grasland vormt daarnaast, door het gebrek aan dekking, hooguit marginaal geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en kleine watersalamander (NDFF). Deze soorten zijn in de bijlage bij artikel 4.4 van de Omgevingsverordening Gelderland aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten.

Niet-vergunningvrije gevallen

Uit de omgeving van het plangebied zijn de niet-vergunningvrije amfibieënsoorten alpenwatersalamander en poelkikker bekend (NDFF). Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater en beschutting in de vorm van struweel en op de grond liggende materialen ter overwintering, vormt het plangebied geen geschikt voortplantings- of landbiotoop voor alpenwatersalamander en poelkikker.

2.2.6 Vlinders

De beschermde vlindersoorten grote vos en grote weerschijnvlinder zijn bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Grote vos heeft als waardplanten iep, populier, wilg en prunus-soorten. Grote weerschijnvlinder heeft verschillende soorten wilg als waardplant. Vanwege de afwezigheid van geschikte waard- en drachtplanten in het plangebied kan de aanwezigheid van grote vos en grote weerschijnvlinder in het plangebied worden uitgesloten.

Uit de omgeving zijn ook de vlindersoorten bruin blauwtje, gele luzernevlinder en kleine parelmoervlinder van de Rode lijst bekend (NDFF). Bruin blauwtje is aangewezen op kruidenrijke, schrale (kalk)graslanden, wat niet aanwezig is in en rondom het plangebied. Gele luzernevlinder is een trekvlinder die vanuit het zuiden het land intrekt en ’s winters in Nederland weer uitsterft. De soort komt voor op kruiden- en bloemrijke graslanden, wat niet aanwezig is in en rondom het plangebied. De aanwezigheid van gele luzernevlinder in het plangebied kan daardoor worden uitgesloten. Kleine parelmoervlinder komt voor in schrale graslanden en langs extensief beheerde en/of braakliggende akkers. Geschikt leefgebied voor kleine parelmoervlinder is niet aanwezig in het plangebied en de aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

2.2.7 Reptielen

Uit de NDFF komen waarnemingen van hazelworm uit de omgeving naar voren. Hazelworm komt voor in struweel en bosgebied met een dichte ondergroei of strooisellaag. Vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied, kan de aanwezigheid van hazelworm in het plangebied worden uitgesloten.

2.2.8 Vissen

De beschermde vissensoort rivierdonderpad is bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater kan de aanwezigheid van rivierdonderpad en andere beschermde vissensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

2.2.9 Overige soortgroepen

Overige beschermde soorten uit de soortengroep overige ongewervelden zijn niet uit de directe omgeving bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortengroep ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde overige ongewervelden worden uitgesloten.

2.2.10 Overige rode lijstsoorten

Uit de omgeving zijn verschillende insecten, schimmels en mossen van de Nederlandse Rode lijsten bekend (NDFF).

De uit de omgeving bekende zompsprinkhaan is aangewezen op vochtige, halfopen (veen)gebieden met een lage vegetatie. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat wordt zompsprinkhaan niet in het plangebied verwacht. Kleine tuinmaskerbij komt veelal voor in tuinen en parken en nestelt in dorre braamstengels, leemwanden en oude nesten van andere bijen en wespen. Geschikte nestgelegenheid en drachtplanten zijn voor kleine tuinmaskerbij niet aanwezig in het plangebied. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied kan worden uitgesloten. Kleine tuinmaskerbij kan mogelijk wel

voorkomen langs de, deels met braam begroeide, greppel ten oosten van het plangebied. Rode koekoekshommel parasiteert op nesten van steen-, akker-, weide- en boshommel en heeft onder andere vogelwikke als drachtplant. Rode koekoekshommel kan dan ook voorkomen langs de randen van het plangebied. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is geen voortplantingsbiotoop voor limnephilus sp. aanwezig. Exemplaren van dit geslacht worden niet verwacht binnen het plangebied. De uit de omgeving bekende mossen en schimmels (zoals glanzend veenmos en tijgertaaiplaat) komen voor in moeras- of bosgebied, wat niet in het plangebied aanwezig is. Hierdoor kan de aanwezigheid van schimmels en mossen van de rode lijsten worden aangesloten.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vogels

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Als gevolg van de plannen gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels verloren.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

Foerageergebied

Als gevolg van de plannen wordt het plangebied minder geschikt voor soorten die in open gebieden foerageren, zoals buizerd. In de directe omgeving van het plangebied is in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

2.3.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Bij uitvoering van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren.

Foerageergebied

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan minder geschikt worden voor vleermuissoorten die boven open gebieden foerageren, zoals de rosse vleermuis. In de directe omgeving is echter ruimschoots alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Vliegroute

Binnen het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig. Wel moet (licht)verstoring tijdens de aanleg- en gebruiksfase op de bomen ten oosten van het plangebied worden voorkomen. Kan dit niet, dan is nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van een essentiële vliegroute nodig.

2.3.3 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren aanwezig. Het plangebied kan mogelijk onderdeel uitmaken van het foerageergebied van das. In de directe omgeving is echter ruimschoots voldoende alternatief aanwezig in de vorm van weilanden en maïsakkers. Negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren kunnen hierdoor worden uitgesloten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. De te verwachten algemene en rode lijstsoorten vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen vergunning worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

2.3.4 Amfibieën

Negatieve effecten op niet-vergunningvrije amfibieënsoorten kunnen worden uitgesloten. Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

2.3.5 Overige soortgroepen

Op alle overige soortgroepen kunnen negatieve effecten worden uitgesloten omdat de aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten.

2.3.6 Overige rode lijstsoorten

Met betrekking tot eventueel aanwezige rode lijstsoorten (met name rode koekoekshommel en enkele vaatplanten) worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen en aan de specifieke zorgplicht te voldoen. Dit kan bijvoorbeeld door te vergraven grond (met zaden, sporen en/of eieren) in het plangebied te houden en het maaien van vegetatie buiten de bloeiperiode.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor het onderhavige plangebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten[4] en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

Vergunningvrije gevallen

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

[4] Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Omgevingswet artikel 1.1.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. Het in Gelderland gelegen NNN wordt het Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in de Omgevingsverordening Gelderland. Het GNN in Gelderland kent geen externe werking.

3.1.3 Overige provinciale beschermde natuurgebieden

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone (GO). In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden ontwikkelingen alleen toegelaten als de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat. Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de GNN-gebieden en Groene Ontwikkelingszones bij ruimtelijke plannen ook ingezet op de bescherming van ganzenrustgebieden, weidevogelgebieden en natte landnatuur. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

3.1.4 Beschermde natuurgebieden provincie Utrecht

Door de dichte ligging nabij de grens met provincie Utrecht (ruwweg 250 m), kunnen de plannen ook effecten hebben op beschermde natuurgebieden in de provincie Utrecht. Naast het Natuurnetwerk Nederland zet de provincie Utrecht ook in op de Groene Contour en weidevogelkerngebieden. De Groene contour beschermt (natuur)gebieden die kunnen dienen ter versterking en uitbreiding van het NNN.

3.2 Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als beschermde gebieden. Het plangebied ligt ruwweg 7,2 km ten zuiden van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ‘Arkemheen’ en op 11,3 km ten westen van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitattypes, namelijk ‘Veluwe’. Op ongeveer 450 m ten zuiden, aan de overzijde van de A1, bevindt zich het dichtstbijzijnde GNN-gebied (de Esvelderbeek) en met direct ten zuiden daarvan het dichtstbijzijnde GO-gebied (figuur 3, respectievelijk donker- en lichtgroen). Op 4,6 km afstand ten noordwesten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde ganzenrustgebied, op 1,7 km ten westen de dichtstbijzijnde natte landnatuur en op 6 km ten noorden het dichtstbijzijnde weidevogelgebied.

De Esvelderbeek loopt door in de provincie Utrecht en is daarmee, op circa 450 m afstand, ook het dichtstbijzijnde NNN-gebied in de provincie Utrecht (figuur 4, groen). De dichtstbijzijnde Groene contour betreft een akker in NNN-gebied op circa 1,3 km ten zuiden van het plangebied (figuur 4, oranje omlijnd). De dichtstbijzijnde weidevogelkerngebieden liggen circa 7,2 km ten noordwesten van het plangebied.

Figuren 3 en 4. Ligging van het plangebied ten opzichte van de meest nabijgelegen natuurgebieden in Gelderland en Utrecht (respectievelijk ten noordoosten en zuidwesten van de zwarte stippellijn). Boven de ligging ten opzichte van het GNN (donkergroen) en de GO (lichtgroen). Onder de ligging ten opzichte van het NNN (groen) en de Groene Contour (oranje omlijnd). Bron: Regels op de Kaart

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied is niet direct grenzend aan de Natura 2000-gebieden ‘Arkemheen’ en ‘Veluwe’. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied, bosgebied en wegen. Hierdoor kunnen de meeste negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening noodzakelijk. Hieruit volgt of er al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 GNN en andere beschermde gebieden

Het plangebied ligt op ruime afstand van het dichtstbijzijnde GNN, GO, ganzenrustgebieden, weidevogelgebied en natte landnatuur. Ook de dichtstbijzijnde NNN, Groene contour en weidevogelkerngebieden in de provincie Utrecht liggen op ruime afstand. Door de aard van het plan en de tussenliggende inrichting, kunnen negatieve effecten op provinciaal beschermde natuurgebieden worden uitgesloten.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m^2 en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het gemeentelijk omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Binnen het plangebied bevinden zich geen provinciaal beschermde houtopstanden. Ook voorziet het plan niet in het kappen van bomen. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Gelderland is niet nodig.

5 Conclusie

Voor dit plan is op 19 september 2025 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kan geconcludeerd worden dat geen vervolgstappen ten behoeve van beschermde soorten nodig zijn, mits (licht)verstoring op de bomenrij direct ten oosten van het plangebied wordt voorkomen. Met uitzondering van effecten als gevolg van stikstofdepositie, kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Het plan heeft geen negatieve effecten op provinciaal beschermde natuurgebieden in de provincies Gelderland en Utrecht.

5.1 Soortenbescherming

Uit de toetsing komt naar voren dat in het plangebied geen verblijfplaatsen of andere beschermde functies voor beschermde soorten aanwezig zijn. De bomenrij langs de oostelijke grens van het plangebied kan wel onderdeel vormen van een essentiële vliegroute van vleermuizen. Hierdoor is het noodzakelijk om (licht)verstoring op deze bomenrij te voorkomen. Kan dit niet, dan is nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van een (essentiële) vleermuisvliegroute nodig. Verder moet de zorgplicht voor algemene soorten en het broedseizoen van vogels in acht worden genomen.

Voor de eventueel aanwezige algemene en rode lijstsoorten is geen omgevingsvergunning nodig. Wel zijn ook niet-jaarrond beschermde vogelnesten zijn beschermd tijdens de broedperiode. Negatieve effecten op broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september).
Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.
Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogeldeskundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Voor niet strikt beschermde grondgebonden zoogdieren, amfibieën en insecten moet aanwezige vegetatie ten minste één week voorafgaand aan grondwerkzaamheden worden gemaaid en/of gesnoeid. Hierdoor krijgen amfibieën, insecten en grondgebonden zoogdiersoorten voldoende tijd om zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden. Bij maai- en snoeiwerkzaamheden wordt één kant op gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5.2 Gebiedsbescherming

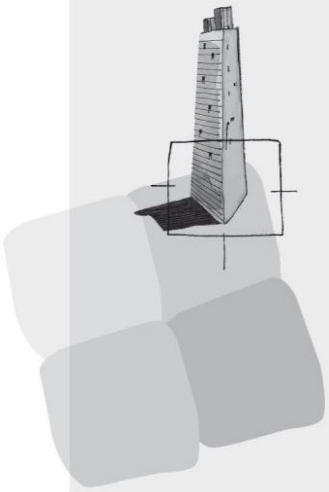
Negatieve effecten op beschermde Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand worden uitgesloten, met uitzondering van effecten als gevolg van stikstofdepositie. Met betrekking tot stikstof zal een AERIUS-berekening moeten uitwijzen of stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden plaatsvindt. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid van de provincie Gelderland en de provincie Utrecht.

5.3 Houtopstanden

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Gelderland vanwege beschermde houtopstanden is niet nodig.

Colofon

Projectnummer
P003800

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort

T 033-46 56 545
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort